

CoVaT-CHC Basisversie

Cognitieve Vaardigheidstest volgens het CHC-model

G. Klein

R. Kubitsek

W. Magez

m.m.v.

K. Velghe en M. Tierens

Gebruik van de CoVaT-CHC
Basisversie bij Joodse kinderen
met Nederlands als tweede taal

CENTRUM VOOR
PSYCHODIAGNOSTIEK
@THOMAS MORE

GEBRUIK VAN DE COVAT-CHC BASISVERSIE BIJ JOODSE KINDEREN MET NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL

G. Klein, R. Kubitsek & W. Magez (2017) - m.m.v. K. Velghe & M. Tierens

1. VOORWOORD

Dit rapport is sterk schatplichtig aan de Bachelorproef van de studenten G. Klein en R. Kubitsek: "Gebruik van de CoVaT-CHC bij joodse kinderen met Nederlands als tweede taal." De scriptie werd uitgewerkt aan de katholieke hogeschool Vives opleiding Bachelor Toegepaste psychologie afstudeerrichting School- en Pedagogische Psychologie onder begeleiding van Dhr Kris Velghe, academiejaar 2015-2016.

De betrokkenheid gaat zo ver dat de inleiding tekstueel overgenomen werd, met toestemming uit de scriptie.

Deze tekst is in reliëf weergegeven (schuin gedrukt) en de "we" heeft dan betrekking op de twee studenten Klein en Kubitsek. Zij onderzochten de CoVaT-CHC bij joodse kinderen in het zesde leerjaar in twee joodse scholen in Antwerpen. Hun scriptie rapporteert hierover en W. Magez werkte op basis van hun gegevens sommige onderzoeksmethoden en conclusies verder uit. Dit rapport volgt zo getrouw mogelijk het onderzoeksgedeelte van de oorspronkelijke scriptie.

W. Magez

2. INLEIDING

“If we knew what it was we were doing, it would not be called research.”

Albert Einstein (1879-1955)

2.1 SITUERING

We introduceren dit hoofdstuk met een korte beschrijving van de twee basisscholen waar ons onderzoek werd uitgevoerd. De joodse basisscholen in Antwerpen bieden voor de jeugd uit de joodse gemeenschap een pedagogische opvoeding in naleving van de Belgische wetgeving en volgens de grondbeginselen van de joodse godsdienst en joodsorthodoxe traditie. Deze scholen geven de joodse leerlingenpopulatie in Antwerpen, waar we ons met dit onderzoek naar richten, weer. Naast de schoolvisies bespreken we ook de diagnostische werkwijze van deze scholen, en om de resultaten van het onderzoek en de verwerkingen beter te kunnen situeren sluiten we de inleiding af met een schets van de cultuur van de joodse leerlingen.

VRIJE BASISCHOOL - BAIS CHINUCH

*De Vrije Basisschool Bais Chinuch is een joodsorthodoxe meisjesschool gevestigd in Antwerpen. In haar schoolvisie beschrijft de school haar opdracht om als een geïntegreerde geloofs-, leer- en leefgemeenschap te fungeren. Er wordt een mooi evenwicht gecreëerd tussen de verwachtingen van de joodse gemeenschap en die van de Vlaamse overheid. Een joodse directeur, samen met de zorgcoördinator en een uitgebreid zorgteam sturen de globale schoolwerking. Het leerkrachtenteam, dat zowel uit joodse als niet-joodse leerkrachten bestaat, zet zich dagelijks in om kwaliteitsvol les te geven aan kinderen die **allemaal veeltalig** zijn. Deze kinderen spreken thuis in het algemeen geen Nederlands, wel Jiddisch, Hebreeuws, Frans of Engels. De school kent de laatste tijd een aanzienlijke groei van haar leerlingenpopulatie. Ze heeft zich de voorbije jaren sterk ingezet in het verbreden van de zorg en het verbeteren van haar onderwijsaanbod en ervaart hierbij de ondersteuning van de Onderwijkskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG) als een belangrijke meerwaarde.*

Voor het leerdomein Nederlands steunen de leerkrachten op onderwijsleerpakketten om op een evenwichtige manier de leerplandoelen toe te passen. Momenteel neemt de school wel een aantal waardevolle initiatieven om de taalvaardigheid van de leerlingen te verhogen. Naast de begeleiding op leerlingenniveau heeft het zorgteam een coachende sturende rol om de draagkracht van leerkrachten te verruimen bij het concretiseren van hun brede basiszorg (doorlichting Onderwijsinspectie, 2012).

VRIJE BASISCHOOL - BENOTH JERUSALEM

*De vrije basisschool Benoth Jerusalem is gelegen te Antwerpen. Daar waar de school vroeger voor alles volledig op zichzelf aangewezen was, ervaart ze sinds enkele jaren de ondersteuning van de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG). De school heeft een joodse en een niet-joodse directeur en het leerkrachtenteam omvat zowel joodse als profane leerkrachten. De leerlingen op Benoth Jerusalem **spreken thuis meestal geen Nederlands en zijn minder vertrouwd met de schooltaal.***

De school kiest bewust voor kleine klasgroepen om het meeste qua onderwijs- en ontwikkelingskansen aan de leerlingen te bieden. De eerste uren van een lesdag zijn dan ingevuld met godsdienstlessen, lessen Hebreeuws en joodse cultuur gegeven door joodse leerkrachten. De rest van de dag wordt dan besteed aan de algemene vorming.

De bijzondere aandacht voor taal loopt als een rode draad door de schoolwerking. Binnen het gelijke onderwijskansenbeleid en het zorgbeleid wordt veel aandacht besteed aan het talenbeleid. De kinderen krijgen veel spreek- en luisterkansen en de school biedt veel ondersteuning voor een correct gebruik van het Nederlands. Om de kloof tussen school- en thuistaal te overbruggen, betreft ze daarbij ook de ouders. De uitgesproken aandacht voor de Nederlandse taal heeft tenslotte geleid tot een schooleigen methode om kinderen een basiswoordenschat aan te bieden en deze in juiste contexten te gebruiken. De taalontwikkeling van de kinderen is dus een blijvende prioriteit voor de school (doorlichting Onderwijsinspectie, 2012).

DIAGNOSTIEK

De meeste joodse scholen in Antwerpen, waaronder Bais Chinuch en Benoth Jerusalem, zijn verbonden aan het Provinciale CLB dat binnen de scholen het diagnostisch proces opneemt, stuurt en blijft opvolgen. Het testen van kinderen valt onder het takenpakket van de CLB medewerker die één dag in de week op school aanwezig is.

Leerlingen worden meestal getest na aanmelding door de leerkracht, voorafgaand overleg en steeds met de toestemming van de ouders. Soms gebeurt het ook dat het CLB of school een doorverwijzing doet naar een externe instelling zoals centra voor geestelijke gezondheidszorg en leermoeilijkheden. Daar wordt het kind door een multidisciplinair team opgevolgd.

STUDENT BODY - CULTUUR VAN DE LEERLINGEN EN OUDERS

Een Joods orthodox schoolkind in Antwerpen groeit op in zijn/haar ouderlijke huis waar de vader traditioneel de rol opneemt van gezinshoofd. Daarbij is hij verantwoordelijk voor het onderhoud van zijn echtgenote en kinderen. De vrouw, de moeder heeft vooral een verzorgende rol en is als eerste betrokken bij de opvoeding van de kinderen. De moderne orthodoxe vrouw en moeder werkt ook part time, en sinds kort werkt de jonge generatie van orthodoxe mama's zelfs fulltime. In deze gezinnen is het familieleven uiterst belangrijk en religie speelt een grote rol in het leven van het kind.

Om de joodse traditie met haar religieuze waarden en culturen te waarborgen kiezen ouders in de orthodoxe gemeenschap om hun kinderen van bepaalde aspecten van de seculiere wereld, die een negatieve impact kunnen hebben op deze waarden, zo veel mogelijk te beschermen. Om deze redenen hebben de meeste orthodoxe families geen televisie in huis en krijgen jonge kinderen geen tot beperkte toegang tot het internet. Het spreekt voor zich dat de orthodoxe kinderen wel gebruik maken van de moderne technologie voor beperkte einddoelen, zoals skypen met de grootouders. Actualiteit wordt opgevolgd door joodse tijdschriften of kranten. In de thuissituatie wordt op het Nederlands als taal niet erg actief ingezet. Ten slotte vinden de ouders het belangrijk en motiveren ze hun kinderen zowel tot de ontwikkeling en het behoud van hun joodse identiteit als tot actieve deelname in de Belgische samenleving. Dit wordt in deze joodse gesubsidieerde scholen ook gegarandeerd.

2.2 PROBLEEMSTELLING

Vanuit de joodse gemeenschap in Antwerpen bestaat al lang de vraag naar een valide intelligentietest. Dit is belangrijk om terechte uitspraken te kunnen doen over de cognitieve vaardigheden van de schoolkinderen en hen op die manier de gepaste hulp te kunnen bieden. Het onderzoeken van de cognitieve vaardigheden met de huidige intelligentietests is niet evident omdat de cultuur en taalvaardigheden daarin een belangrijke rol spelen en tot een vertekend beeld kunnen leiden van het cognitief vaardigheidsprofiel bij deze kinderen. Het is een feit dat de kinderen in een vrij gesubsidieerd basisonderwijs van de Vlaamse overheid zitten. Toch komen ze uit een andere cultuur en blijft Nederlands hun tweede taal. Dit probleem wordt niet alleen binnen de joodse cultuur ervaren, maar ook allochtonen die de Nederlandse taal niet goed beheersen of kinderen met een andere culturele achtergrond worden met dit probleem geconfronteerd.

3. PROEFGROEP EN ONDERZOEKSMETHODE

Voor het onderzoek werd de CoVaT-CHC Basisversie groepsgewijs toegepast in de twee betrokken scholen van het zesde leerjaar lager onderwijs schooljaar 2015-2016. De onderwijsopbouw in deze scholen is dezelfde als deze van de Vlaamse scholen. Belangrijk is wel dat de groep enkel meisjes omvatte.

In overleg met de zorgcoördinatoren werden kinderen met duidelijk leer- en ontwikkelingsstoornissen niet opgenomen (zie o.a. M-decreet). Dit sluit aan bij de normontwikkeling van de algemene CoVaT-CHC klasnormen voor het zesde leerjaar gewoon lager onderwijs (het M-decreet gold nog niet).

In totaal ging het om 33 leerlingen in school A en 35 leerlingen in school B. Op de 68 kinderen bleken 4 protocollen ongeldig te zijn zodat het verder onderzoek verliep op 64 geldige protocollen.

4. ONDERZOEKSOPZET

Op basis van de probleemstelling werden volgende te onderzoeken hypothesen geformuleerd:

Hypothese 1: De joodse kinderen zullen op de talige subtesten uit de CoVaT-CHC Basisversie nl. (1a) de module Gc en (1b) de module Gsm lager scoren dan op de niet-talige modules Gf – Gv – Gs.

Hypothese 2: Indien hypothese 1 bevestigd wordt, is het wenselijk de CoVaT-CHC Basisversie te gebruiken zonder IQ/GCV te hanteren. Het analyseren van het BCV profiel en apart analyseren van elke BCV biedt dan de beste ingang (niveau 2de stratum). Dit is trouwens de aangewezen standaardaanpak bij de interpretatie van de CoVaT-CHC resultaten.

Het einddoel van het onderzoek is om theoretische onderbouwde en praktische uitspraken te doen betreffende het gebruik van de CoVaT-CHC Basisversie bij joodse kinderen. Dit kan tegemoet komen aan enkele knelpunten in functie van een faire diagnostiek bij deze kinderen.

Hoofdvragen zijn: bij welke modules of subtests komen de resultaten overeen met de normen van de overeenkomstige Vlaamse populatie en indien niet, kan dit aan taal/cultuur toegeschreven worden?

5. ONDERZOEK OP NIVEAU VAN SUBTESTS EN MODULES

5.1 METHODE

Voor alle subtests en moduletotalen werden de gemiddelde ruwe scores van de groep (N=64) berekend (\bar{x}_1). Elk groepsgemiddelde werd dan vergeleken met het overeenkomstige gemiddelde uit de algemene klasnormen van het zesde leerjaar (\bar{x}_2). Het verschil $\bar{x}_1 - \bar{x}_2$ tussen elk paar werd met het teken genoteerd. Bij $\bar{x}_1 > \bar{x}_2$ scoren de joodse kinderen hoger dan de algemene norm (+), bij $\bar{x}_1 < \bar{x}_2$ geldt het omgekeerd (-). Om zicht te krijgen op de significantie van de verschillen werden deze gehanteerd binnen de algemene normen door ze telkens te delen door de SD die hoort bij de algemeen gemiddelde voor de subtest/module = $(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) / SD_2$.

Dit komt overeen met de z-score maar aangezien in de algemene normpopulatie de normen – ook in de ruwe scores – op dit niveau dicht bij de normaalverdeling benaderen kan men direct de relevantie inschatten (Z).

5.2 RESULTATEN

5.2.1 RESULTATEN OP SUBTEST-NIVEAU EN BCV-NIVEAU: EERSTE BENADERING

Tabel 1

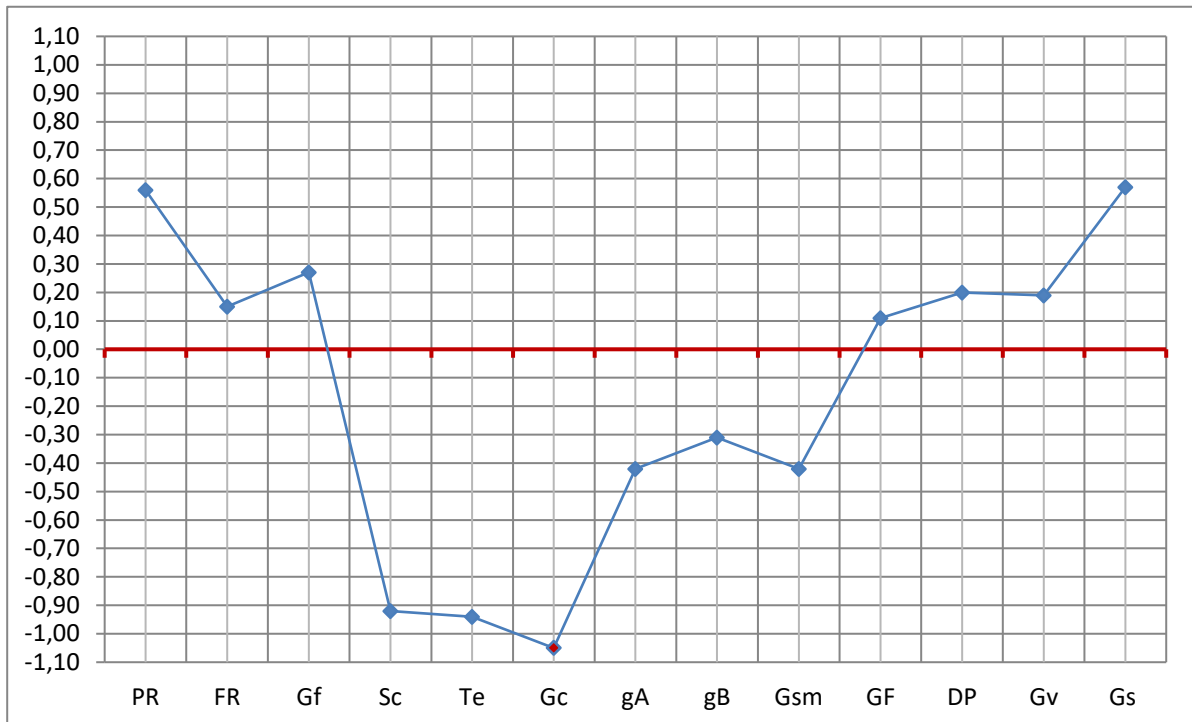
Resultaten op subtest-niveau en BCV-niveau: eerste benadering

Module	Subtest	Gem. ruwe scores n=64 \bar{x}_1	Gemiddelde Ruwe scores \bar{x}_2	SD ruwe scores norm-groep	Verskil x_1-x_2	Vershil in SD normgroep [Z]
Gf	Puntreeksen	24,21	22,08	3,82	2,13	+ .56
	Figuurreeksen	46,72	44,49	14,42	2,23	+ .15
	Totaal	70,94	66,54	16,39	4,4	+ .27
Gc	Shiftingen	16,2	19,66	3,75	-3,46	- .92
	Tegenstellingen	16,55	20,42	4,12	-3,87	- .94
	Totaal	32,75	40,1	7,02	-7,35	- 1.05
Gsm	Geheugen A	33,95	39,49	13,25	-5,54	- .42
	Geheugen B	36,62	39,45	9,13	-2,83	- .31
	Totaal	70,58	79,15	20,4	-8,57	- .42
Gv	Gedraaide figuren	29,83	28,8	9,28	1,03	+ .11
	Dozen plooiën	25,83	23,64	10,92	2,19	+ .20
	Totaal	55,66	52,45	16,67	3,21	+ .19
Gs	Geheime code	27,72	24,53	5,59	3,19	+ .57

In de eerste kolom staan de vijf modules (Gf – Gc – Gsm – Gv – Gs). In de tweede kolom staan de subtests en het Totaal die horen bij de respectievelijke modules. In de derde kolom worden de gemiddelde ruwe scores weergegeven bij de joodse kinderen (\bar{x}_1). In de vierde kolom staan de gemiddelde ruwe scores uit de CoVaT-CHC klasnormen van het zesde leerjaar gewoon lager

onderwijs (\bar{x}_2). De daarop volgende kolom geeft de SD weer van de ruwe scores en de algemene klasnormen zesde leerjaar gewoon lager onderwijs horend bij die subtest/subtotaal. In de zesde kolom vindt men het verschil tussen x_1 en x_2 . In de laatste kolom werd dit verschil gedeeld door de SD van de ruwe scores in de normpopulatie (zie kolom 5).

De volgende figuur geeft dit alles grafisch weer. In deze figuur plaatsen we x_2 op een horizontale as en wordt x_1 gepositioneerd in SD afwijkingen t.a.v. X_2 .

Figuur 1. Verschil in SD (ruwe scores normgroep, kolom 7)

Deze grafische weergave spreekt voor zichzelf.

De BCV Gc wijkt met méér dan 1 SD negatief af van de ruwe klasscores uit de normeringsgroep. Indien we de niet-talige modules Gf – Gv – Gs als controlevariabelen hanteren blijkt het dat het om een “specifieke” zwakte gaat omdat deze kinderen bij controlevariabelen zeker niet onder het gemiddelde – eerder zelf erboven – van de CoVaT-CHC normen scoren.

De eerste hypothese **1a** is hiermee bevestigd.

Grafisch zien we ook dat Gsm naar ‘uitval’ neigt wat gezien de talige inhoud dus niet zo verwonderlijk is. Deze ‘uitval’ is echter duidelijk minder sterk dan bij Gc. Zelfs als we ermee rekening houden dat de Joodse groep enkel uit meisjes bestaat en meisjes bij Gsm iets hoger

scoren dan jongens (in de algemene normgroep zijn ze samengenomen) ziet het ernaar uit dat Gsm hier een fairdere benadering heeft dan Gc, ook blijft er – groepsgewijs gezien – sprake van een zekere onderschatting, wat enigszins hypothese **1b** bevestigt.

5.2.2 RESULTATEN OP SUBTESTNIVEAU EN BCV-NIVEAU: TWEEDE BENADERING

Een andere wijze van voorstelling is het plaatsen van de gemiddelde resultaten (afgerond) van de joodse kinderen in de algemene stanine-normen van de populatie 6de leerjaar GLO (zie handleiding klasnormen).

Tabel 2

Stanines

<u>Subtest</u>	<u>Score</u>	<u>stanine</u>
PuntR	24	6
FigR	47	5
Tot. Gf	71	5
Schift	16	3
Teg	17	3
Tot. Gc	33	3
GehA	34	4
GehB	36	4
Tot. Gsm	71	4
GeFig	30	5
DoPl	25	5
Tot. Gv	56	5
GeCo (Gs)	28	6

Uiteraard ondersteunt deze weergave de vorige en de bespreking ervan.

Als we de resultaten van de niet talige modules als referentie gebruiken (Gf - Gv - Gs) hebben we hier een proefgroep die aansluit bij het gemiddelde van het zesde leerjaar in Vlaanderen. Het lijkt dan evident de sterke 'uitval' voor Gc en ook de wat mindere 'uitval' voor Gsm hier

toe te schrijven aan het Vlaams-talige aspect in die modules en de specifieke zwakte van de groep op dit vlak.

Heeft het dan zin om bij deze kinderen ook de Gc en Gsm module toe te passen? Uiteraard ja! Ten eerste kàn een joods kind hoog scoren op Gc en/of Gsm. Ten tweede camoufleert een niet-toepassen een specifieke groepsprobleem en “verdwijnt” de noodzaak tot doelgericht onderwijskundig optreden.

Heeft het dan zin om bij deze kinderen ook het IQ/GCV te berekenen? Uiteraard niet! Deze kinderen worden voor Gc en Gsm als groep niet “getoetst” op hun intrinsieke waarde. De aangepaste aanpak zal erin bestaan het BCV-profiel centraal te stellen en van hieruit te duiden. Dit is tevens een antwoord op de hypothese 2 en de tweede hoofdvraag (zie onderzoeksopzet).

6. ONDERZOEK OP NIVEAU VAN DE ITEMS BIJ SUBTEST SCHIFTINGEN EN BIJ SUBTEST TEGENSTELLINGEN

6.1 EERSTE METHODE

Voor elke item werd de moeilijkheidsgraad (MGR) nagegaan. De MGR is hier het aantal leerlingen dat het item juist oploste gedeeld door het aantal leerlingen in de testgroep voor de joodse groep, dus $N=64$. De MGR beweegt zich dan tussen 1 (iedereen loste het item juist op) en .00 (niemand loste het item juist op).

In het hoofdstuk 'Moeilijkheidsgraad en duiding' op het CoVaT-CHC platform staan de MGR voor alle CoVaT-CHC Basisversie items voor de leeftijdsgroep 9j6m-9j11m en de leeftijdsgroep 13j6m-13j11m. We berekenden voor de items van Schiftingen en van Tegenstellingen telkens het gemiddelde van de twee MGR en gaan ervan uit dat dit een goede schatting kan zijn voor het zesde leerjaar.

De vergelijking tussen de MGR joodse groep en de MGR normgroep leert ons o.a. veel over de mogelijke itembias en vertekening.

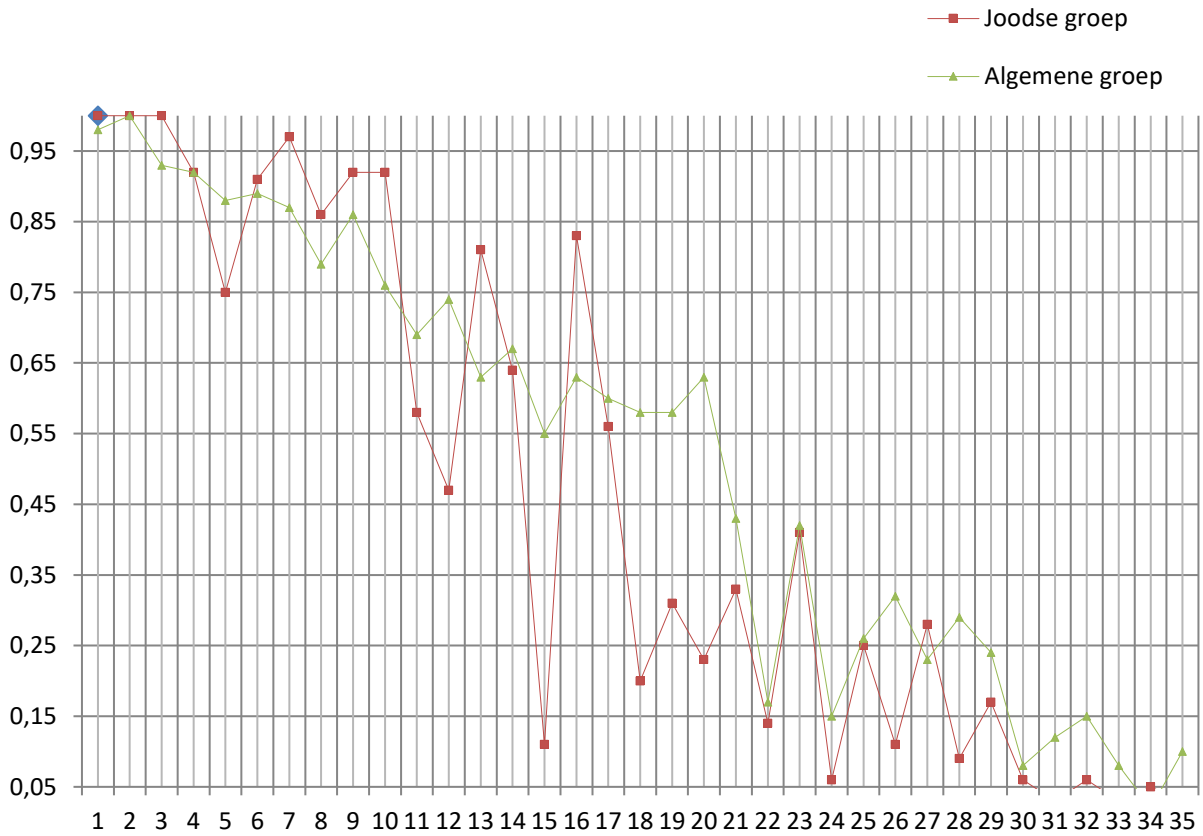
RESULTATEN

Tabel 3

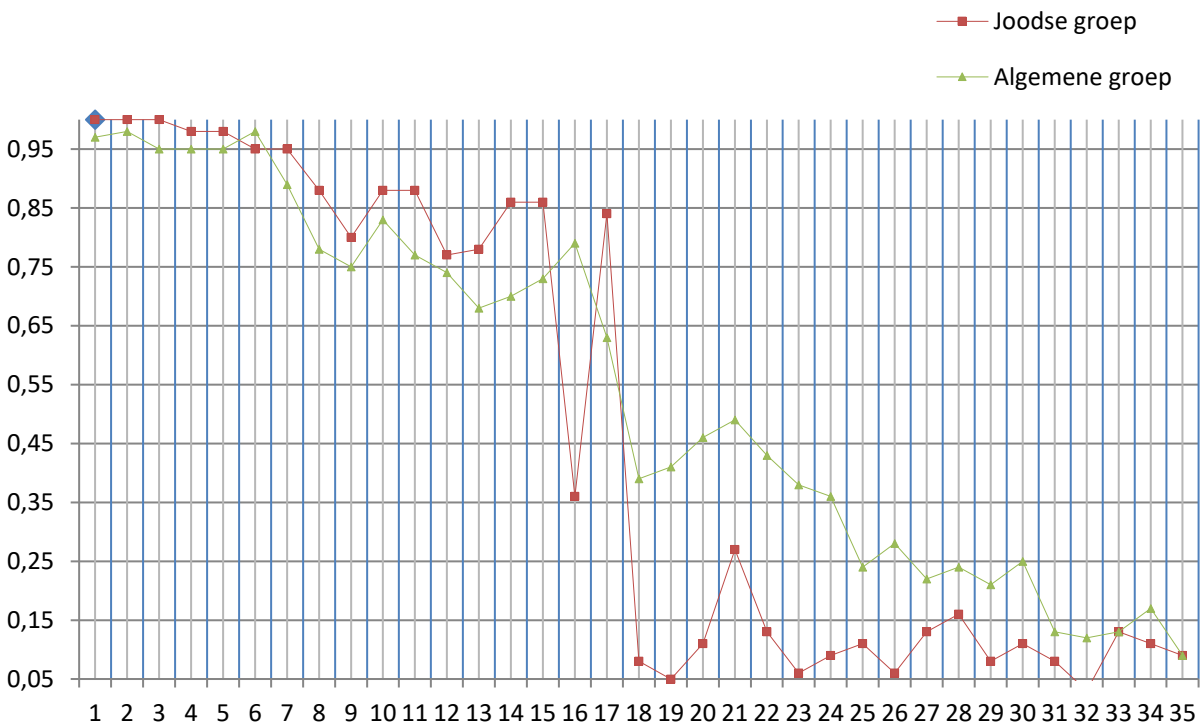
ITEMS	Schiftingen		Tegenstellingen	
	Joodse groep	Alg. groep	Joodse groep	Alg. groep
1	1	0.98	1	0.97
2	1	1	1	0.98
3	1	0.93	1	0.95
4	0.92	0.92	0.98	0.95
5	0.75	0.88	0.98	0.95
6	0.91	0.89	0.95	0.98
7	0.97	0.87	0.95	0.89
8	0.86	0.79	0.88	0.78
9	0.92	0.86	0.8	0.75
10	0.92	0.76	0.88	0.83

11	0.58	0.69
12	0.47	0.74
13	0.81	0.63
14	0.64	0.67
15	0.11	0.55
16	0.83	0.63
17	0.56	0.6
18	0.2	0.58
19	0.31	0.58
20	0.23	0.63
21	0.33	0.43
22	0.14	0.17
23	0.41	0.42
24	0.06	0.15
25	0.25	0.26
26	0.11	0.32
27	0.28	0.23
28	0.09	0.29
29	0.17	0.24
30	0.06	0.08
31	0.03	0.12
32	0.06	0.15
33	0.03	0.08
34	0.05	0.02
35	0.03	0.1

11	0.88	0.77
12	0.77	0.74
13	0.78	0.68
14	0.86	0.7
15	0.86	0.73
16	0.36	0.79
17	0.84	0.63
18	0.08	0.39
19	0.05	0.41
20	0.11	0.46
21	0.27	0.49
22	0.13	0.43
23	0.06	0.38
24	0.09	0.36
25	0.11	0.24
26	0.06	0.28
27	0.13	0.22
28	0.16	0.24
29	0.08	0.21
30	0.11	0.25
31	0.08	0.13
32	0.03	0.12
33	0.13	0.13
34	0.11	0.17
35	0.09	0.09

Figuur 2. Schiftingen

Figuur 3. Tegenstellingen

BESPREKING: CURVE-VERLOOP EN “UITVAL”

Men dient zich te realiseren dat op een kleine groep zoals onze joodse groep (N=64) nogal wat toevalsfluctuaties spelen. Globaal gezien ontlopen de curve-evoluties van beide groepen elkaar niet zo veel. In beide gevallen is het eerste testdeel het gemakkelijkst en het derde testdeel het moeilijkst.

Het eerste en belangrijkste criterium voor het opsporen van een- negatieve- itembias voor de joodse kinderen is het nagaan bij deze groep welke items het curve-verloop van de algemene normgroep niet volgt. Schiftings item 12 is zulk een item. Daar waar bij de normgroep de curve stijgt, daalt ze bij de joodse groep. Schiftings item 28, Tegenstellingen item 16 en item 26 (en Tegenstellingen item 19) zijn ook zulke items.

Een tweede criterium is het opsporen van die items waar de joodse groep opvallend zwakker presteert dan de normgroep. Naast de items reeds vermeld in het eerste criterium geldt dit bij Schiftings voor de items 15 – 18 en bij Tegenstellingen komen vooral items 18 – 19 – 20 – (22) – 23 in het vizier.

Op basis van één van de twee criteria zijn de items Schiftings: 12 – 15 – 18 – 20 – 28 en de items Tegenstellingen: 16 – 18 – 19 – 20 – 22 – 23 – 26 ... waarschijnlijk onderhevig aan een negatieve bias. De items Schiftings 12 – 28 en Tegenstellingen 16 – 19 – 26 voldoen aan beide criteria.

6.2 TWEDE METHODE

Op basis van de MGR kan men in beide populatie de 35 items met hun MGR rangschikken van hoog (gemakkelijk) naar laag (moeilijk). Het is nu vrij eenvoudig om tussen beide rangschikkingen de rangcorrelatie (Spearman) te berekenen.

Deze methode valt niet samen met methode 1 omdat hier per item enkel rekening gehouden wordt met het verschil in rangschikking en niet met de grootte van het verschil in waarde van de MGR. Beide methoden zijn complementair aan elkaar.

RESULTATEN

Voor Schiftings was de rangcorrelatie tussen de joodse groep en de normgroep .902. Voor Tegenstellingen bedroeg die tussen beide .884.

BESPREKING

Het patroon van de schikking volgens MGR is in beide populatie zeer sterk gelijkend op elkaar. Deze correlatiecoëfficiënten zijn telkens zeer hoog significant.

T.a.v. *dit aspect* blijken beide subtests (en dus G_c) fair te toetsen. Dit sluit uiteraard aan bij de hiervoor vermelde vaststelling dat de beide curve evoluties elkaar niet zó veel ontlopen.

7. SAMENVATTING

Is de CoVaT-CHC Basisversie bruikbaar voor de betrokken populatie? Duidelijk ja!

Samenvattend stellen we dat de cognitieve vaardigheden van joodse kinderen in kaart kunnen gebracht worden door een profielanalyse van de CoVaT-CHC weer te geven. Op basis van ons onderzoek kunnen we voorspellen dat de joodse kinderen op de module van de CoVaT-CHC lager zullen scoren. Als je de resultaten van deze kinderen op module Gc in de totale IQ/GCV meeneemt, bestaat het gevaar dat het negatief-unfair beïnvloed wordt. In de eerste plaats uitgaan van een profielanalyse m.b.t. de 5 BCV biedt een grotere garantie op een faire benadering.

De behaalde Gc score kan echter relevant zijn wanneer we wensen in te schatten hoe de kinderen in de toekomst zullen presteren. De resultaten laten vermoeden dat schoolkinderen die laag op Gc scoren ook lager zullen scoren op de correlerende schoolse vaardigheden zoals aanvankelijk leren lezen en schrijven, technisch en begrijpend lezen. De resultaten kunnen dus wel een voorspellende waarde hebben voor de joodse kinderen op vlak van schoolse vorderingen.

Op de drie andere modules Gf-Gv-Gs is er een te verwaarlozen verschil (zelfs in de positieve richting). Dit laat toe om te stellen dat de joodse kinderen in Antwerpen met de normgroep in Vlaanderen vergelijkbaar zijn.

REFERENTIE

Klein, G., & Kubitsek, R. (2016). *Gebruik van de CoVaT-CHC bij Joodse kinderen met Nederlands als tweede taal* [Onuitgegeven bachelorproef opleiding Bachelor in de toegepaste psychologie]. Kortrijk: Katholieke hogeschool VIVES.